КРАКІВСЬКІ ВІСТИ

Народній часопис для Генерального Губернаторства

Krakauer Nachrichten
Ukrainische Volkszeitung
für General-Gouvernement

ЧАСОПИС ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В ТИЖДЕНЬ, В СЕРЕДУ І СУБОТУ В ГОД. 6. ВЕЧЕРОМ.

Ціна 30 сот.

Адреса Редакції і Адміністрації:
KRAKAUER NACHRICHTEN. KRAKAU, Karmeliterstr. 34, II.

Телефони:
Дирекція Видавництва 137-42
Редакції і Адміністрації 230-39
Друкарня

ВІДДІЛИ:
Холм: Люблинська 26.
Ярослав: Головна 19.
Сянік.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно 2.50 зол., квартально 7,50 зол., піврічно 15.00 зол. Ціна поодинокого числа 30 сот.

Ч. 26. Краків, 7. квітня 1940. Рік I.

Дня 31. березня 1940 р. в год. 2.30 пополудні помер у Кракові ненадійно

Д-р ОСИП НАЗАРУК

хорунжий УСС, б. міністр преси й пропаґанди уряду Української Народньої Республики у Києві, адвокат, публіцист і письменник, б. редактор »Громадського Голосу«, б. редактор щоденника »Діло«, тижневика »Стрілець« у Камянці Подільському, віденського »Українського Прапору«, американської »Січи«, католицької »Америки« й накінець »Нової Зорі« у Львові, член численних українських установ і один з основників освітнього т-ва »Скала«.

В четвер, 4. квітня ц. р. в 9-ій год. відправиться в парохіяльній церкві у Кракові заупокійна Служба Божа й панахида при домовині, а пополудні того ж дня в 5-ій год. відбудеться похорон з головної каплиці на Раковицькому цвинтарі.

Ревеляційні польські документи

На днях появилося третє зчерги видання »Білої книги« німецького міністерства закордонних справ з ревеляційними документами б. польського міністерства закордонних справ, що їх знайдено в архівах у Варшаві. Оголошені документи викликали велитенське зацікавлення і дуже сильне враження в цілому світі тому, що виявили в цілій наготі акцію Анґлії і Франції у спричиненні цієї війни, яку Польща за намовою цих держав спровокувала. Одночасно згадані документи розкрили подвійну ролю амбасадорів Злучених Держав у Льондоні, Парижі та Варшаві у викликанні цієї війни. Тому то американська преса виступає дуже гостро проти американських амбасадорів з трьох згаданих столиць і домагається проти них слідства.

Ми своєчасно подамо найважніші ревеляційні документи при обговорюванні закордонної політики б. Польщі в циклю статтей про причини упадку Польщі.

Німці зістрілили 7 французьких літаків

= Берлін. Начальна команда німецької армії повідомляє: На заході незначна діяльність розвідчих стеж і слабий артилерійський вогонь. **На полудне від Саарбрікену, над французькою територією, дійшло 31. березня пополудні до більших повітряних боїв між французькими і німецькими мисливськими літаками. Не зважаючи на велику перевагу французів німецькі летуни зістрілили 7 ворожих літаків типу Моран.** За дня німецькі літаки відбули розвідчі лети над східньою Францією, Північним морем і Шотляндією. Всі літаки вернулися з важними інформаційними матеріялами без втрат.

——o——

Новий анґлійський конвой пішов на дно

= Берлін. Начальна команда німецької армії повідомляє: На західньому фронті відбито численні напади ворожих розвідчих стеж. Німецьке летунство не зважаючи на погану погоду продовжувало до пізніх вечірніх годин розвідчі лети над Північним Морем, анґлійським побережжям і над Францією. **Підчас цієї акції літаки заатакували ворожі кораблі, що плили під конвоем на північ від Фленбару Гід. Бомби ушкодили один кружляк, що забезпечував конвій, один торговельний корабель затонув, а інші ушкоджено.** Один німецький літак не вернувся.

На західньому фронті дійшло до повітряних боїв між мисливськими німецькими й французькими літаками. Три ворожі мисливські літаки, поцілені стрілами мусіли осісти за ворожою лінією. Один німецький літак зістрілено.

Один німецький розвідчий літак, втрату якого недавно оголошено, віднайшовся. Літак осів на воду на Північному Морю. Німецьке підводне судно забрало залогу. Літак затоплено.

Розбудовуймо господарську культуру

Краків, 5. квітня 1940.

Чуже і вороже українському народові польське господарювання на наших відвічних землях дало відомі наслідки. Міста і містечка штучно обсаджувані жидами і поляками ставились вороже до правдиво народньої культури міста і села. Чужа, галапасна культура міста дбала про польськість господарського життя, а не про його правдивий, народній по духові, поступ. Місто, замість опіки над розвитком народу, дбало про його звихнення, про позбавлення його віри й рідної мови, позбавлення питомих рис характеру, дбало про обсаду господарських становищ чужинцями. Ворожа вузько-еґоїстична, »культура« викопала велику прірву між завданнями міста і села. Чужинецьке, галапасне місто по своїй істоті не могло бути приязним для українського села, що потребувало правдиво-культурної опіки. Село, що не мало змоги віддавати нормальний надмір свого населення до фабрик, до торговлі, до залізниць, до міських урядів чи установ, що-раз більш перенаселювалось. Парцеляція земель йшла не на користь населення, а проти його інтересів. Земля, яку орали батьки, діди і прадіди місцевих селян попадала в руки польських зайдів - кольоністів. Чужинецька кольонізація села мала докінчити те, чого не потрапило виконати вороже місто, а саме довершити знищення українсько - народнього характеру. У висліді маємо занедбане і перенаселене село та галапасне, чужинецьке місто.

У нових змінених умовинах українське активне громадянство має перед собою два провідні, великі завдання: 1) привернути містам на наших відвічно-народніх землях український характер; 2) зміцнити народню українську культуру села.

Для привернення містам, у можливо короткому часі, правдиво народнього характеру, треба насамперед приглянутись до дна складових частин міського господарського життя, які творять основу цього життя. Для міста підставовими елементами його життя є промисл, ремесло, торговля, різні уряди та школи. Хто опановує промисл, торговлю, хто обсадив ремісничі станиці та господарські установи, той вже міцно тримається міста. Перші кроки, як відомо, вже робляться: наша кооперація творить повітові та окружні торговельно-господарські осередки по містах, наші куп-

ці та невелика кількість ремісників починає розміщуватись у малодоступному раніш місті та містечку. Деякі околиці позбулися частини жидівського торговельного і ремісничого елементу. Одначе відчуваємо велику недостачу професійно підготовлених купців і ремісників. Зокрема недостає нам реставраторів, готелярів (навіть добрих кухарів і кухарок), що має особливе значіння для таких місцевостей як Криниця, Іванич, Романів (Риманів), Ярослав, Холм. Іншими словами наше місто потребує українських ремісників, купців і промисловців, а перенаселене село радо відступило б свої невикористані національні резерви, як-би тільки вони були підготовані до нових завдань у місті. Для підготовки необхідних нам кваліфікованих працівників різних ступнів, мусимо зорґанізувати відповідну сітку шкіл і курсів коротко- і довго-речинцевих. Ці курси і школи повинні бути чотирьох типів: 1) промислові; 2) торговельні; 3) сільсько - господарські і 4) збірно - домового та хатнього господарства. Професійне шкільництво, як відомо, є нижчого, середнього і вищого типу. Курси можуть відноситись до всіх типів і до всіх родів професійної освіти.

З чотирьох типів шкіл професійної освіти три призначені для обслуги господарського життя міст, один для потреб села. Наша господарська культура має міський характер, бо в місті концентруються найважніші артерії і нерви господарського життя, органи, що для своєї обслуги вимагають найбільш кваліфікованих сил; тут находиться мізок новітньої господарської культури. Одночасно з піднесенням господарської культури тих елементів села, що хотять чи мусять перенестись до міста і тому переходять відповідний для нових завдань професійний вишкіл, мусимо не занедбувати, а підносити культуру села. Професійний сільсько-господарський вишкіл уже започаткований в Ярославі і розвинеться з $1/_2$ річних курсів у $1^1/_2$ річну нижчу сільсько-господарську школу. Денеде повстають курси сільських господинь і інструкторок для цих господинь.

Професійне шкільництво, крім фахового знання та вправи, має дуже поважне завдання виховувати, суспільно-розвинутих, національно та солідаристично свідомих громадян. Виховання і села і міста повинно мати велику спільну мету: служити українській нації. Це завдання **піднесення суспільної культури** мусить бути поважно підготовлене. Не можемо забувати, що професійне шкільництво має обслуговувати фабрики і міста, де винятково є загострені антаґонізми.

Тому то для тривкого опанування міст і міської культури, для зміцнення нашої сільської професійної освіти мусимо змобілізувати всі наші моральні і матеріяльні засоби. Ми повинні обєднати зусилля наших головних суспільних чинників з національно - допомоговими комітетами. Моральні сили і професійних учителів повинні дати інжинири та учителі. Творча співпраця наших активних громадянських орґанізацій повинна набрати у нових обставинах нового поважного розгону, глибшого змісту і нових метод. Вся громадська освітна праця, все наше суспільницьке шкільництво повинно скупчуватись в одній освітній організації »Просвіта«, яка повинна перебрати ролю правдивого опікуна народньої освіти. Всі ж наші активні гомадянські чинники повинні обєднатись коло новітнього українського брацтва »Просвіти« й орґанізуючи масовий та обовязковий вступ в її члени **створити спеціяльний фонд професійної освіти. Здобуваймо міста, піднесім культуру села при допомозі професійної освіти,** — ось гасло нашого часу, що жде на приспішене здійснення. Організатори громадянської самодіяльности, всі до нових великих зусиль, до нового життя у нових обставинах сучасности. **Село і місто жде на Вас!**

Петро Стельмашенко.

Край у поклоні Шевченкові

СЕЛО РЕПЛИН УПЕРШЕ СВЯТКУВАЛО РОКОВИНИ ҐЕНІЯ УКРАЇНИ.

Не давно, ще бо ледве рік, як по селах Ярославщини лютувала польська сваволя. Усе заборонено українцям на отих українських землях. Розвязування товариств, арешти свідоміших громадян і священиків, мали на цілі вбити ідею української нації, геть знищити національну свідомість українського народу і всі культурні наші надбання. Були страшні часи, важко було жити, але народ таїв у грудях гнів і помсту. Сьогодні наш нарід на цих землях віджив. Неначе дитина до матері, серцем приляг до землі України. Все зірвалось до нового життя. Наше село Реплин в Ярославщині теж віджило. Не вбили в нас живого духа польські посіпаки, які намагалися спольонізувати Реплин. Сьогодні громадяни Реплина, оживлені українською національною ідеєю кинулись до праці. „Якийсь голос могутній нас кличе туди", заявляє селянин. Вже найменша дитина знає, хто вона є, і яких батьків. **Цього року вперше наше село віддало поклин Тарасові Шевченкові.** — Захоплення селян було велитенське. Настрій бадьорий. Багата і добре виконана програма викликала подив у присутніх. Найменші діти деклямували вірші Т. Шевченка, а батьки просто не вірили, що це їхні діти, що це гомонить гарне рідне слово, пісня, то що. Чарував усіх присутніх хор зі сусідного села Розбора Округлого, що прибув у повному складі до нашого села, щоб звеличати свято Пророка України. Закінчено концерт відспіванням національного гимну. **Місцевий.**

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У МАЛАСТОВІ.

До війни наше село Маластів, пов. Горлиці було дуже загрожене, як і всі інші села Лемківщини. Польонізацією й одночасно деморалізацією села займався учитель-поляк Здзіслав Макух. »Т. Ш. Л.« уладжував кожного року »півкольонії« які на силу вщіплювали польськість в душу української дитини.

На щастя з розвалом польської держави все змінилось. До нашого села прийшов український учитель, який поруч праці в школі веде теж культурно-освітню працю в селі. — Новий учитель п. Іван Хомяк, зорґанізував церковний і світський хор, що гарно співає. Дня 10. березня улаштовано в Маластові святочний концерт у честь Т. Шевченка, на якому сам учитель виголосив гарний реферат про Шевченка, а хор відспівав гарно низку пісень під його проводом. Прегарно відспівала соло »Світе тихий« п-ні О. Шуфлятова. — Дуже гарно випав дитячий хор, що співав пісню »Дитяча посвята« (в честь Т. Шевченка). Добре теж випали деклямації маленьких школяриків та сценка »Тарас Пастушок« в 2 діях. Приявні з великим вдоволенням подивляли, як село скоро переороджується. Шкільна молодь і старші з охотою і з захопленням під проводом свого учителя беруться до дальшої праці. — Треба підкреслити, що почин до праці дає учитель, який сам не жалує ні труду ні часу на вивчення хору, тощо. Йому дуже радо допомагають свідома молодь і старші.

Віримо, що спільною, згідливою працею, поборемо всі труднощі на шляху до кращого майбутнього. Щасти Боже у дальшій праці для нашої спільної справи.

Очевидець.

ГРУБЕШІВЩИНА ШАНУЄ ПАМЯТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Український Комітет у Грубешові під проводом о. благочинного Митюка почав свою діяльність уладженням концерту в честь Тараса Шевченка. Концерт почався »Заповітом«, що його відспівав місцевий хор. Реферат про життя й творчість Шевченка виголосив по українськи і по німецьки д-р Ол. Бабій. З черги З. Колодницький, Оксана Галущак та О. Зінь віддеклямували поезії Шевченка. Особливе враження викликав деклямацією свого вірша в честь Шевченка Е. Самохваленко. Далі хор з Грубешова і з Богородиці під диригентурою О. Самохваленка та О. Сидора виконали кілька пісень до слів Шевченка. Програму концерту збагатили ще: пп. Мілянська, Векленко, бандурист Іванець та інші. Багато праці вложили в уладження концерту п. Оксана Богунова, п. М. Самохваленко, п. Кашубинська та інші. Холмщани, які двадцять літ не мали змоги уладжувати свята в честь Шевченка, зійшлись на цей концерт дуже численно. Серед публики було чимало німецьких старшин і вояків. Концерт закінчився відспіванням національного гимну. **Гість.**

СЕЛО ТИШІВЦІ П. ТОМАШІВ КОБЗАРЕВІ УКРАЇНИ.

Дня 9. березня ц. р. шкільна дітвора села Тишівців п. Томашів відсвяткувала роковини Тараса Шевченка окремими сходинами. До школи прибули святочно одягнені батьки і діти. Управитель школи п. Гордій виголосив змістовну промову про життя і творчість найбільшого сина України — Тараса Шевченка. Дитячий хор відспівав низку пісень, а деякі учні і учениці віддеклямували гарно вірші Шевченка. — Вкінці діточки бадьоро відспівали національний гимн. Другого дня, себто 10. березня ц. р. відбувся концерт у честь Т. Шевченка в салі Народного дому. Прибуло дуже багато людей. Святочну промову виголосив знову п. Гордій. І молодь і старші пильно слухали слів про життя і значіння Т. Шевченка. Молодь, зорґанізована у двох хорах під управою о. П. Закидальського й п. І. Тимчишина, відспівала добре кільканадцять пісень, що дуже подобалися присутнім. Ученики місцевої школи виконали інсценізацію »Великий Льох«, яка зробила сильне враження на приявних. Закінчено концерт національним гимном. Велика саля Народного Дому була виповнена місцевим населенням і це найкращий доказ, що воно спрагнене українського слова і пісні.

Будуємо нове життя в Янівці

В селі Янівка, пов. Біла Підляшська, українське життя пливе своїм руслом. У селі є українська школа і заходом українського учителя Д. Александровича засновано кооперативу »Сила«. Майже всі громадяни вписалися у члени, а тих кількох що ще залишилися незорґанізовані, також незабаром пристануть до кооперативного гурту. І молодь не дармує та горнеться до праці, радо ходить на вечірні курси, де учиться рідної історії, та української і німецької мови. Відограно вже 3 вистави: »Наталка Полтавка«, »Живий небіщик« і »Сруль Натягайло«. Селяни були захоплені і в кожнього забилося живіше серце, як почули вперше від 20 років ці вистави у своїй рідній мові. Та є ще на жаль в Янівці і такі, що кривим оком дивляться на цей український відродженецький рух. Але сподіємося, що й вони небаром позбудуться цього чужого дурману, скинуть цю сліпу облуду та разом з нами стануть до праці для добра і слави української нації.

Дроздович.

Homo politicus

Причини упадку Польщі

Програма, провід, орґанізація*)

Коли був у Польщі державний діяч, який мав широкий політичний овид, умів і любив приймати самостійно ризиковні постанови, приказувати та брати за свої постанови і прикази відповідальність, себто — коли був діяч, який мав усі дані бути диктатором, то у Польщі істнував устрій партійницької гіпер-демократії, а політично зорґанізоване польське громадянство ставилось до того свого провідного діяча так, що (кажучи його власними словами) „остогиджували (йому) життя постійною нагінкою, обмовами і найпоганішими наклепами". Коли ж не стало у Польщі того діяча і не було нікого, хто міг би справді компетувати на становище провідника держави і нації (не своїми амбіціями, а прикметами) — тоді у Польщі завівся культ вождівства, а голові держави надано права і компетенції більші, ніж їх мав якийнебудь монарх в Европі чи президент Злучених Держав Півн. Америки. На президенті польської держави тяжіла — згідно з новою конституцією — „відповідальність супроти Бога й історії за долю держави": „в його особі зосереджується одностайна і неподільна державна влада".

Коли розпочиналась боротьба за ревізію конституції, то звеличники Пілсудського казали, що треба її переробити на міру Пілсудського. Але роки минали і з весною 1935 року було вже відомо, що Пілсудський *ніякої* влади вже мати не буде, бо він безнадійно хворий. Колись ще може виявиться, яке було його безпосередне становище до проєкту нової конституції. Казали, що проєкт ББ (фактично: Цара і Подоського, — один став за це у черговій каденції маршалом сойму, другий віцемаршалом) саме тому переходить крізь стільки редакцій у самих його авторів, бо Пілсудський буцім то пристосував до нього ядерну й багатомовну характеристику, вживаючи свого улюбленого, хоч нецензурного вислову: „до д...". Казали теж, що прочитавши первісний конституційний проєкт ББ висловився: „нехлюйна робота". Чи це правда — невідомо. В усякому разі надзвичайно цікаво, що в 10-титомовому найповнішому виданні творів Пілсудського, де зібрано не тільки все те, що Пілсудський написав, але й цікавішого сказав, відтворене на підставі записок учасників, а також деякі протоколи розмов (напр. розмова з марш. сойму Дашинським підчас наскоку кількадесяти старшин на сойм 31 жовтня 1929), нема там *ані слова* про якунебудь розмову з Пілсудським на тему конкретних змін конституції після травневого перевороту і після створення ББ. Чи можливо, щоб на цю тему не було у Бельведері нарад?! Але фактом є, що Пілсудський нову конституцію підписав, у характері міністра військових справ у тодішньому кабінеті Козловського (кажуть, що після димісії уряду Єнджеєвіча у травні 1934 року предложили Пілсудському список кількох кандидатів на нового премієра, між ними Козловського, як такого, що його Пілсудський напевне счеркне, як кандидатуру гумористичну: Пілсудський саме його „на злість" вибрав). Це був останній підпис Пілсудського на державному акті, бо в шість тижнів пізніше, 12 травня 1935, саме в девятиліття перевороту, Йосиф Пілсудський помер.

Похоронили його з королівськими почестями, склавши домовину на Вавелі та серце в Остробрамському соборі у Вильні. І щойно після смерти відчули поляки пустку, що її витворив *брак усякого авторитету, брак якоїнебудь індивідуальности у державі.* Властиво таким авторитетом повинен був бути президент, вивінований тепер у величезні прероґативи влади. Але Ігнатій Мосціцький вправді гарно презентувався у фраку з ордерами чи у спортовому або мисливському одязі, однак поваги не мав ніякої: він відразу зрозумів був свою ролю, як паравану Пілсудського, льояльно цю ролю виконував і до ніякої іншої не був здібний. Щойно згодом, коли почалася боротьба між кандидатами на президента — друга жінка Мосціцького, розведениця його адютанта сотн. Наґурного (це був теж гарний скандал з отим подружжям!) викресала у свому „відмолодженому" старцеві амбіцію влади, яка проявилась в хисті лявірувати у сітці інтриґ, що сповивали трасу між варшавським замком та ҐІШ-ом („ґенеральний інспекторат сил збройних"). Тепер треба було на-лоб-на-шию творити новий авторитет. Мав ним стати наступник Пілсудського в армії — ґен. Ридз-Сміґли.

Пілсудчики не вдоволилися тим, що Ридз став ґенеральним інспектором армії себто кандидатом на начального вожда на випадок війни. Почали відразу „віндувати" його на найпершу особу в державі, бажаючи, щоб він заняв в цілости й моральну позицію Пілсудського, себто, щоб став безспірним авторитетом узагалі в усіх справах, що торкалися всіх ділянок державного життя та орґанізації і духа польського народу. Для тої мети мав служити обіжник Складковського з 13. липня 1936 про Ридза, як про „першу особу в Польщі після президента". В листопаді того самого року дістав титул маршала, після повороту з Парижа адміністрація вибудувала здовж залізничих рейок тріюмфальні брами та викрешувала „масовий ентузіязм нації". З Ридза робили ґенія і вмовляли в його, що він ґеній. Навіть пересічно розумній людині могло б від такого кадила (найотруйнішого з усіх ґазів!) завернутись в голові. Що ж казати про людину, яка не мала *ніяких* даних до ролі провідника народу і вожда армії та не тільки не був державним діячем, але не мав зеленого поняття про політичні течії у світі й у краю, про вагу політичних проблем, про можливости розвязки найпекучіших питань державного життя!

Пілсудчики всетаки орієнтувались у тому, що Ридз — це щонайвище тільки вивіска, а поза тією вивіскою треба мерщій творити „щось", що булоб тривкіше та більш змістовне. На цьому тлі розпочались відразу суперечки внутрі пілсудчиківського табору. Валери Славек, один із найстарших пілсудчиків і приятелів покійного маршала, після травневого перевороту трьохкратний премієр, творець і голова ББ, станув був на становищі, що нова конституція дає достаточні підвалини для орґанізації і держави і народу та що ніякі політично-суспільні орґанізації непотрібні, бо „має володіти право". Тому він розвязав ББ, як орґанізацію, яка „виконала своє завдання". Але що конституція, та ще гірше нова виборча ординація, була в огні критики і мала проти себе ввесь одностайний фронт всієї польської опозиції та всіх національних меншин, що сойм не мав ніякої поваги, а Мосціцький і Ридз не були ніякими індивідуальностями — табор Пілсудського мусів шукати підпори в новій суспільно-політичній орґанізації. Зорґанізувати цей табор Ридз Сміґли доручив 24. травня 1936 року, на зїзді леґіоністів, нововибраному голові „Звйонзку леґіоністів" полк. Адамові Коцові. І та „орґанізаційна праця" пішла як з Петрового дня. Тривала до 21. лютого 1937 року, себто до проголошення т. зв. ідеольоґічної декларації Коца, після якої щойно розпочався набір членів. На першому зїзді нової орґанізації охрестили її „Обуз Зедночення Народовеґо", прозваний іронічно ОЗОН-ом.

І щодо Ридза Сміґлого і щодо ОЗОН-у найбільше уваги присвячували поляки не сутньому змістові та фактичній вартості вожда і орґанізації, тільки зверхній декорації. Таксамо, як вони думали, що можна штучно *створити вожда, коли його нема,* таксамо вірили, що можна *створити орґанізацію самими фразами* про її потребу та поручальними заявами найвищих державних чинників. Мосціцький виголосив у радіо промову за ОЗОН-ом, Ридз Сміґли заявився за нею на черговому зїзді леґіоністів. На державний кошт видрукували 3 міліони величезних афіш з деклярацією Коца та виліпили ними цілу Польщу. З державного скарбу поплили величезні гроші на ґазети, що стали підтримувати ОЗОН, з варшавськими „Ґазетою Польською" та „Курієром Поранним" на чолі. Чуючи, що за ОЗОН-ом стоять найвищі державні достойники та ввесь державний апарат — розпочався до ОЗОН-у „маратонський біг підхлібників": бігло туди все колишнє ББ. Але воно нічого не помогло: бо ББ мав тільки скромну ролю влегчувати Пілсудському переводити в життя його особисті постанови та помагати адміністрації, а ОЗОН взяв на себе місію виповнити *ідейну та суспільно - політичну* прогалину. Тимчасом забракло саме того ідейного змісту: замість конкретної, ясної і виразної *програми* — ОЗОН оперував самими загальниками, такими, які ніби мали зеднати *всіх.* У висліді не задовольнив нікого. Шукаючи популярности на польській вулиці, пройнятій ендецькими ідеями, ОЗОН щораз більше наближувався до того польського націоналістичного табору, який затроїв був життя Пілсудському. Це не шкодило, що староендецька партія, яка тепер звалась „Стронніцтвом Народовим",була надалі у гострій опозиції до режіму. Одночасно внутрі ОЗОН-у почались гострі суперечки. Виступив звідти „Леґіон млодих", проти нього заявилася санаційна робітнича орґанізація „Зедночене Звйонзкув Заводових" (ЗЗЗ) старих пілсудчиків Морачевського-Шуріґа, внутрі ОЗОН-у повстала опозиція з т. зв. леґіонової лівиці (сен. Квасневський) та з „інтеґральних пілсудчиків", до яких зараховували частину і колишньої „ґрупи полковників" Славека і ґрупу „направячів" (колишній „Звйонзек Направи Ржечипосполітої") шлеського воєводи Ґражинського. Коц щораз більше компромітувався. Коли 20. липня 1937 року бомба розірвала під віллею Коца у Свідрах Малих під Варшавою якогось Войтиха Беґанка, людину з кримінальним минулим, всі казали, що цей атентат був зорґанізований на те, щоб підтримати підупавший авторитет голови ОЗОН-у (до кінця Польщі так і не відбувся процес у справі того атентату і ніякий офіціяльний комунікат не вияснив його!). Восени того самого року відійшов шеф штабу ОЗОН-у полк. Ковалевський (покликаний до цієї місії з Букарешту, де був військовим аташе), в січні 1938 р. щез з поверхні політичного життя і сам Коц. Заступив його ґен. Скварчинський, який на політиці розумівся стільки само, що Ридз Сміґли і Коц, та якого найбільшою політичною кваліфікацією мало бути те, що оженився з розумною вдовою по свому братові Адамові Скварчинському, колишньому ідеольоґові пілсудчиків. Про ОЗОН-ову еліту, яка зібралась у першому соймі, що вийшов з нової конституції і нової виборчої ординації, один із чільних членів тієї еліти, головний редактор офіціяльної „Ґазети Польської", післятравневий міністр і пізніший маршал сенату Боґуслав Медзінський, висловився з нагоди дискусії над потребою орґанізації ОЗОН-у в соймі у жовтні 1937 року, як про „плем'я рудих малп, без провідника й орґанізації"...

*) Див. попередні статті під спільним наголовком »Причини упадку Польщі«: 1) ч. 23. »Без прецедeнсу«, 2) ч. 24. »Проклін минулого«, 3) ч. 25. »Устрій і влада«.

Пригадаймо собі наше минуле

БАЙКА ГЕТЬМАНА Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

У тому поході проти Польщі гетьман Б. Хмельницький підійшов знову до Львова. Польські посли вийшли на стрічу гетьманові з різними подарунками від короля і королевої і стали просити про перемиря. Гетьман приняв послів чемно, попросив їх сідати та розповів їм ось яку байку:

»У давні часи жив один чоловік, що був дуже багатий. Сусіди завидували йому достатків. У того чоловіка був у хаті вуж, але він нікого не кусав. Одного дня господарі дали дитині їсти молока на землі. Вуж приповз теж і почав їсти молоко з дитинячої мисочки. Нерозумна дитина вдарила вужа ложкою по голові. Розлючений вуж вкусив дитину. На крик дитини прибіг батько й вдарив вужа сокирою, відрубуючи йому кусень тіла. Хлопець умер від укушення, а вуж сховався до землі і вже більше не виходив до людей. З того часу господареві велося все гірше і гірше. Вся тварина йому гинула. Господар стурбований пішов до ворожбита і цей сказав йому: »Доки ти жив у згоді з вужем, доти він приймав на себе все лихо. Тепер він гнівається на тебе і ти мусиш тепер самий терпіти. Иди та погодися знову з вужем«. Чоловік вернувся, але той відповів йому, що даремні його намови у справі перемиря. Вуж заявив, що між ними дружба вже неможлива, бо він не має хвоста, а господар сина. »Як тільки нагадаємо собі про наші взаїмні кривди, то зараз скипимо гнівом і злістю«, — відповів вуж. — Тож живімо собі відокремлено, ти в своїй хаті, а я у своїй і будемо приятелями здалека, — закінчив вуж.

Так теж, — говорив дальше гетьман, — було між козаками і поляками. Колись козаки обороняли своїми грудьми Польщу перед ворогами. За те вони хотіли, щоб поляки їх не зачіпали. Тоді Польщі добре жилося. Одначе поляки, завидуючи українцям, почали нарушувати козацькі права. Вони просто били козаків так, як та дитина вужа. Українці не могли того стерпіти і почали боронитися. Почалися довгі і страшні війни. Тепер ви хочете згоди з нами? Я скажу вам так, як вуж до господаря: Залишіть нам нашу Україну, самі ж вертайтеся до своєї Польщі, кожний матиме своє і будемо приятелями здалека.«

СМЕРТЬ ГЕТЬМАНА.

Переконавшись, що москалям не можна довіряти, гетьман вислав своїх послів до різних держав і став приготовлятися до війни з Московщиною. Але тоді прийшла ненадійна недуга гетьмана. Він зажурився долею України і скликав старшину на нараду. Зійшлися судді, осаули, полковники і всі вірні дорадники гетьмана. Гетьман до них сказав: »Я старий і хворий, не довго вже зможу гетьманувати, виберіть собі нового гетьмана на моє місце«. Заплакали зі жалю козаки і сказали: »Хочемо твоєї ради, гетьмане«. Гетьман радив, щоб гетьманом став писар Іван Виговський, але рада старшинська заявилася за тим, щоб син Хмельницького Юрась був гетьманом. Хмельницький віддав булаву і бунчук свому молодому синові Юрасеві.

Богдан Хмельницький умер 6. серпня 1657 р. З плачем проводили козаки тіло гетьмана з Чигирина і похоронили його під церквою у Суботові. Але польський гетьман Чарнецький кілька років пізніше прийшов до Суботова і викинув кости гетьмана з могили.

Не вдалося гетьманові Хмельницькому закріпити державну самостійність України. А всеж таки нікому перед ним, від княжої доби, не вдалося відновити української держави, аж щойно Богданеві Хмельницькому. Ніхто не зрушив широких мас українського народу й ніхто не добув із них такої енергії, як цей великий гетьман. Він міг побороти кожного ворога України, а його лише одна смерть. (Кінець).

До джерел Вислока*)

З княжої гірки біля Синева або з Маківки як на столі видно містечко Романів; але нам дорога не тудою. З Синева дальше яром Вислока попри присілок великого села Одрехової — Пасвиська, доїздимо до Рудавки. Копальні ропи, земного воску, поклади вугля, руди заліза, але само село бідне; сьогодні пустих двадцять хат. — А де ґаздове? — Поїхали в невідоме... Свій хлібець проїв'я. І погладили батьківські талани... — оповідає старенький господар, що остався з ріднею в селі. — Або мене чужа земля краще пошанує? А мачуха вибілить мені сорочину? Гірше як заразу приволікли в село. Ще до війни заходили з сянівгомськими „батярами" в наше село з Романова пейсаті „апостоли" і щували сина на батька, проти священика і церкви навчали жити, гірше як безрога! І тепер жниво! Ех, покарає Бог цих юдів, що продавали народ чортові, а тепер самі дома сидять і сміються в кулак з тих, які кудись поїхали. І дітей наче малих песять у скрині перед морозом затуливши, поїхали... — Не карай їх Господи! — набожно старенький Юрко схрестив руки. — І дай їм щастя щасливого, кращого повороту!.. Не за свої вини пішли каратися... Поза Рудавкою яр ріки веться півколесом у стіп Одрехівської гори, ліса; крилаті смереки сумно, повагою похитують своїми срібними верхівками... І студений вітер виє голодним вовком... І ворона колесом оминає село... Чому? А вже була й своя кооператива в селі й думали люди, що кінець буде юдиній роботі... Та де там! Не спочали злі духи, аж поки намовою не викусали з села двацять родин... А може земля не годна була вкормити своїх дітей? І це теж ні, бо рудавські „рівні" (так зоветься велика орна рівнина в Рудавці) золото - пшеницю родять. Га!

Уділ берегом і вже сусідне та ще й матірне село Тарнавка (дочерні: Рудавка, Вислічок, Завої). Страх яке бідне, гори довкола, над берегом річки - струмочка Тарнавчика, наче ластівячі гнізда — малі хижечки, довгим, довгим рядочком. Тільки приходство і Церква на горбочку. Багато бідніше село, як Рудавка, але ґаздове всі в хаті. — Треба мені буде заробити, то поїду до Німеччини. То хоч навчуся розуму і добре зароблю і завжди можу до хижі вернутися! А ж... — і ґазда рукою махає наче з обмерзення.

*) Гл. »К. Вісти« ч. 25.

(Д. б.)

Юліян Бескид.

Іван Пахаль.

Страшні звірства поляків

У СТРИЙЩИНІ.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Починаємо друкувати спомини про страшні звірства польської поліції, »Оборони Народовей« і польського війська, що їх вони допустилися у Стрийщині перед приходом німецької армії у вересні 1939 р. Автор цих жахливих, нелюдських звірств — це очевидець тих подій.

Воєнні події у вересні 1939 р. розгорілись на добре. Кожня хвилина приносила нові відомости і нову тривогу війни. Одночасно польське цивільне населення зі заходу, щоденно цілими валками переходило через моє село Жулин, пов. Стрий. Коли я деколи питав їх, чому і куди мандрують, відповідали, що самі не знають, куди; дістали приказ їхати на Станиславів. Втікають тому, що мовляв, німці всіх мужчин від 15 років забирають і висилають на західний фронт і в глибину Німеччини, а над жінками знущаються. Коли ж я пробував заперечити, то вони й слухати не хотіли цього.

Тимчасом воєнні дії зблизилися і до Стрия. Почалась евакуація Стрия. У страшному переполосі втікало польське і жидівське населення Стрия до найближчих сіл, залишаючи все добро і маєтки на ласку долі. Жиди приходили до мого села і платили 50—100 зол. за сільську фіру, щоб перевезти родину і щоб вирватись зі Стрия. Одначе селяни не спішилися їхати. Хоча село було дуже бідне і в мирному часі селянин за підводу до Стрия (12 км.) брав 3—4 зол., то тепер, коли приходив жид або поляк і пропонував йому заробити 100 зол., відповідав зовсім спокійно: »Навіщо мені польських грошей, мені їх не треба« і ніяк не давався намовити до їзди. А поляки і жиди втікали всі, бо сподівалися кожньої хвилини приходу німецьких військ. Одначе минуло 2 дні, а німецькі війська не зявлялися. Тому, що Стрий є найбільшим політичним осередком у тій частині Східньої Галичини, тому в Стрию у вязниці перебувало тоді майже 500 вязнів, хоча місця було ледви на 100. Всі урядовці, поліція та вязнична сторожа повтікали, а наші українські політичні вязні залишилися замкнені без опіки і без долгляду. Зорієнтувавшись в положенні селяни найближчих сіл Стрийщини пішли з допомогою своїм бартам, визволити їх із вязниці.

Українське населеня Стрийщини дізнавшись про те, що німецька армія вже недалеко, почало в поспіху приготовлятись, щоб заняти Стрий; повісити жовтоблакитний прапор та влекшити вхід німецькій армії до міста. Одначе ці мрії не здійснилися, бо німецька армія з технічних причин затрималася в дорозі доволі довго. Отже покищо увільнено українських політичних вязнів із вязниці. Поляки, побачивши, що німецька армія затрималася перед Стриєм, почали вертатися до міста. Вернулася теж поліція, приїхало військо, зорґанізовано з різного найгіршого шумовиння »Оброну Народову« і почали »господарити«.

В першу чергу взялися до найближчого свідомого села Дуліб, яке почали в нсамовитий спосіб нищити. Отже поляки окружили навколо хату і починали палити, а коли хто хотів з хати втекти, того пробивали багнетами і кидали в огонь. Хто вирвався з цього пекла і рятувався втечею, до того безпощадно стріляли. Ось з одної хати почали втікати батько і син. Їх побачив оборонця і став кричати, щоб вони пристанули. Батько пристанув, а син далі втікав. Тоді »оборонця« стрілив і син упав мертвий. Опісля »оборонця« взяв батька і під загрозою смерти приказав йому закопати свого сина до ями, яку батько мусів сам викопати. Поляки виловлювали всіх молодих хлопців і безпощадно їх убивали. Але цих знущань було для них замало. Отже зловили одного хлопця, Пилипова Миколу, аж під Конюховом, привели до Стрия, до парку Вільшина і почали в несамовитий спосіб над ним знущатися. Повідтинали йому вуха, ніс, викололи очі й опісля облили бензиною та підпалили. В подібний спосіб знущалися над іншими хлопцями, а 12-ох хлопців кинули живцем до каналу. І коли німецькі війська ввійшли до Стрия, тоді відшукали деяких трупів; багато не знайдено, бо не відомо, де їх закопано.

(д. б.)

—o—

Совітського амбасадора Суріча відкликано з Парижа

= Москва. Французький дипльоматичний представник у Москві Пейар заявив народньому комісареві закордонних справ Молотову, що французький уряд не вважає дальше совітського амбасадора в Парижі приемливою особою. Амб. Суріч з нагоди закінчення совітсько-фінляндської війни вислав до Сталіна привітну телеграму такого змісту яким французький уряд почувся ображеним. У телеграмі наданій на пошту, говориться, що „завдяки хоробрости червоної армії знову розбилися пляни англійсько-французьких воєнних підбехтувачів, які намагаються викликати війну на північному сході Европи". Французький уряд — заявив Пейар — уважає цей уступ невідповідним і оцінює його як вмішування до внутрішніх справ Франції. Тому то французький цензор не допустив до вислання згаданої телеграми, а управа французької телеграфічної служби передала її французькому дипльоматичному представникові в Москві. На демарш Пейара відповів заступник народнього комісаря закордонних справ Лозовський, що СССР не може засадничо зрозуміти, з якої причини французький уряд не може дальше вважати совітського амб. Суріча приемливою особою, бо ж амб. Суріч у телеграмі до Сталіна взагалі не згадує про французький уряд. Одначе тому, що французький уряд висунув щодо амб. Суріча питання довіря, совітський уряд звільнив його з дотеперішнього становища амбасадора в Парижі.

—o—

Промова Молотова про закорд. політику СССР

= Москва. В пятницю 29. березня ц. р. комісар закордонних справ СССР. Молотов виголосив на повному засіданні найвищої ради СССР. велику політичну промову про закордонну політику СССР. В першій частині промови ком. Молотов осудив гостро англійсько-французьку воєнну політику та підкреслив приязні взаємини між Німеччиною та СССР.Ці взаємини між Німеччиною і СССР розвиваються успішно і видержали пробу сил 1939 р. в часі польської кампанії. Опісля доповнено їх зміною товарового обміну між обома державами.

Вороже становище Англії і Франції виявилося зокрема підчас совітсько-фінляндського конфлікту. Це становище було немов пімстою за те, що Англії і Франції не вдалося своєчасно запрягти Совітів до служби імперіялістичних інтересів у війні проти Німеччини. Одначе не зважаючи на провокації західніх великодержав СССР. буде зберігати далі політику невтральности.

У другій частині промови Молотов обговорив відношення СССР до його сусідів ні півночі (Фінляндія, Швеція і Норвегія) над Балтійським Морем (Литва, Лотва та Естонія) і на полудні (Туреччина та Іран). Фінляндія залишається далі самостійною державою з вповні незалежною внутрішньою і зовнішньою політикою. Ворожі наміри СССР проти Норвегії є „диким безглуздям". Взаємини з балтійськими державами затіснюються. Між Туреччиною, Іраном та СССР. є договори про ненапад і СССР. змагатиме з усіх сил вивязатися під кожним оглядом з взятих на себе зобовязань.

Північ і балкан центром англійських воєнних плянів

= Рим. Щораз то нове нарушування Англією невтральности північних країв, англійське зацікавлення Балканом, в останньому часі покликання до Льондону англійських дипльоматичних представників з Туреччини, Греції, Югославії, Румунії та Болгарії — каже здогадуватися — пише італійська преса — що Англія змагає зовсім виразно до поширення досі невдалої бльокади також на північ і полудневий схід Европи. У звязку з цими намаганнями опінія невральних держав сильно затривожена. Зокрема данська преса пильно слідкує за можливостями небезпечного розвитку подій для північних держав з огляду на пляни західніх великодержав втягнути скандинавські держави до бльокади проти Німеччини. — Югословянська, румунська і мадярська опінія підкреслює у звязку з цими плянами щораз рішучіше свою волю вдержати повну невтральність на полудневому сході Европи.

Звіт Велса з поїздки до Европи

= Ню-Йорк. Державний підсекретар у міністерстві закордонних справ Злучених Держав С. Велс, який їздив недавно до Европи та перевів важні дипльоматичні розмови по столицях різних великодержав — вернувся вже до Америки. По своему повороті відвідав негайно през. Рузвельта і склав йому звіт зі своєї місії в Европі.

—o—

Необмежена підтримка Японії для нового китайського уряду

= Токіо. У звязку зі створенням нового уряду в Китаю (Ванчінвея), японський уряд оголосив заяву, в якій м. ін. стверджує ось що: Японія напружить всі сили, щоб здійснити міжнародню справедливість і зміцнити міжнародній мир. Японія дасть новоствореному китайському урядові необмежену підмогу і співпрацюватиме з ним. У заміну за те Японія жде від Китаю, щоб він узяв разом з Японією участь у відбудові нового ладу в східній Азії. Для вдержання власного істнування та інших східньоазійських держав Японія бажає зміцнити розвиток і використати природні джерела сирівців у Китаю. Одначе вона не думає внеможливлювати третім великодержавам мирної співпраці з тим, що та співпраця мусить бути достосована до нового положення у східній Азії. — Японія навіть бажає собі співпраці з цими великодержавами. Одначе доки протияпонські сили не опамятаються Японія не зложить зброї і не зрезиґнує із рішучого усунення всіх перешкод, що стануть їй на шляху.

—o—

Сензаційне самогубство англійського летуна

= Амстердам. »Дейлі Мейл« оголошує сензаційну вістку про самогубство команданта англійської летунської ескадри Річарда Бльомфельда. Він ставав недавно перед англійським воєнним судом за те що неправдиво інформував англійське міністерство летунства. Р. Бльомфельд складав фальшиві звіти про свої нібито перемоги й успіхи в повітряних боях з німецьким летунством над німецьким заливом, хоч у дійсности таких боїв зовсім не було. Перед оголошенням присуду Р. Бльомфельд отруївся в своєй келії. Він мав високі воєнні відзначення з минулої війни. З вибухом теперішньої війни зголосився як доброволець до летунської служби. В англійських воєнних судах відбулося останньо багато процесів проти летунів, які діставали високі відзначення за подвиги, що їх ніколи не мали.

—o—

Українці!

Перед нами найбільш радісний день — ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТА.

Ніхто — як ми не розуміє всієї глибини тієї події, ніхто — як ми — не відчуває всього чару цього примарливого слова ВОСКРЕСЕННЯ.

Тож і ніхто — як ми — так не прагне й не чекає приходу цього Воскресення. Не стрічатимемо Воскресення Христа разом з Рідними, Коханими, Знайомими. Будьмо ж хоч ДУХОМ РАЗОМ І ВІДСВЯТКУЙМО ЦЕ ВЕЛИКЕ СВЯТО СИМВОЛІЧНО — СПІЛЬНО! Хай знаємо — ми і вони, — що в цю хвилину ПАМЯТАЄМО ПРО СЕБЕ.

Привітаймо своїх Рідних, що далеко від нас, з оцим ВЕЛИКИМ ПРАЗНИКОМ на сторінках українського часопису! Хай це привітання, що може ДІЙДЕ І ДО НИХ, ВТІШИТЬ ЇХНІЙ СМУТОК, ЗЛАГІДНИТЬ БАНУВАННЯ, СТАНЕ МОЖЕ Й ПЕРШОЮ ВІСТКОЮ, ЩО МИ ЖИВІ, ВСПОКОЇТЬ І ВРАДУЄ.

Щоб дати змогу широкому загалові українського громадянства дати вістку про Себе й привітати Своїх, часопис »КРАКІВСЬКІ ВІСТИ« у свому Великодному числі міститиме на окремих сторінках — СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ.

Побажання міститимемо в редакційній частині святочного числа.

ЦІНА ДО 10 СЛІВ 3 ЗОЛ.

Кожне дальше слово 50 сот.

Належитість просимо посилати грошевими переказами, а текст побажання обовязково написати на відворотній сторінці переказу, що призначена на переписку. РЕЧИНЕЦЬ ДО 12. КВІТНЯ.

АДМІНІСТРАЦІЯ
»КРАКІВСЬКИХ ВІСТЕЙ«.

ВЕЛИКІ ЗМІНИ В КОМАНДУВАННІ АНҐЛІЙСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ ФЛЬОТИ.

= Льондон. Анґлійське міністерство летунства повідомляє: Маршал летунських сил Е. Еллінґтон уступив на власне бажання зі становища ґенерального інспектора британських летунських військ. Це становище обняв на його місце маршал летунства F. Лідльов-Ґвайт. Переведено також зміни в начальному командуванні бомбових ескадр і в особовому складі департаменту летунства. Нема сумніву, що до димісії марш. Еллінґтона прийшло внаслідок сензаційного самогубства команданта ескадри Р. Ґ. Бльомфельда, кого потягнули до судової відповідальности за фальшиві звіти про його нібито успіхи в повітряних боях.

ЩЕ ПРО СОВІТСЬКО-ІРАНСЬКИЙ ДОГОВІР.

= Міляно. Торговельний і мореплавно-комунікаційний договір між урядами у Москві і Тегерані найшов сильний відгомін в італійській пресі. »Ґазетта дель Попольо« пише: Завдяки ґеоґрафічному положенню Іран є зокрема сьогодні, в дуже неприємному положенні. Іран є невтральним і хоче бути невтральним. Саме тому Іран є важною запорукою проти поширення европейської війни та перешкодою у всяких намаганнях воюючих держав підшукувати в Азії воєнного терену, що немавби нездобутих фортифікаційних ліній. Тому совітсько-іранський договір є передусім ударом по англійсько-французьких воєнних плянах.

ГОЛЯНДЦІ ЗІСТРИЛИЛИ АНҐЛІЙСЬКИЙ БОМБОВИК.

= Амстердам. Минулого четверга один анґлійський бомбовик нарушив голяндський кордон біля Роттердаму. Його заатакував голяндський мисливський літак скорострільним вогнем. Ушкоджений бомбовик упав біля Перніс і згорів. Чотири летуни врятувалися з катастрофи крім одного, що легко ранений. Пятий летун вискочив з літака і згинув. Усіх анґлійських летунів голяндці інтернували.

Як виходить з дальших повідомлень, зістрілений анґлійський бомбовик — це бомбовик найновішої конструкції. Коли його окружили два голяндські мисливські літаки він перший відкрив вогонь намагаючись втекти. Одначе незадовго його зістрилили.

= АНҐЛІЙСЬКІ ДИПЛЬОМАТИ ВИЇХАЛИ ДО ЛЬОНДОНУ НА КОНФЕРЕНЦІЮ. Райтер повідомляє: Мін. Галіфакс візвав до Льондону анґлійського амбасадора в Анкарі та послів в Атенах, Білгороді, Букарешті і Софії на спільну нараду в міністерстві закордонних справ. Анґлійські дипльомати зїдуться до Льондону в початках квітня. На нараду має приїхати також анґлійський амбасадор з Риму.

Господарський кутик.

Ще про городовину

В минулому »Господарському кутику« звернули ми увагу наших господинь на необхідність плекати як мога більше городовини. Подали ми і спис деяких родів ярини, яких наші господині мало плекають, але які є дуже корисні та які можна висівати просто на грядки. Сьогодні хочемо кілька слів про городовину, яку плекаємо з розсади.

У нас по селах вже знають подекуди про т. зв. »інспекти« та уміє дехто з господарів і господинь такі інспекти і закладати. Одначе тому, що закладання інспектів вимагає деякі кошти, а головно спеціяльного знання, поширені вони по наших селах ще не дуже. От знайдеться два-три господарі в околиці, що мають інспекти, а решта користає з того. Цієї весни вже й запізно трохи говорити про закладання інспектів, а тому лишимо це обговорення до більш слушного часу, а сьогодні лише пригадаємо нашим господиням про ті роди ярини, які варто плекати з купленої чи позиченої розсади. Не говоритимемо знову ж про плекання такої відомої і поширеної у нас ярини як капуста чи цвікловий буряк, а звернемо увагу на менш може плекані роди.

Помідори. — У нас ще не дуже звикли уживати цю ярину. От кине господиня пару помідорів до борщу та й годі. А між тим помідори надзвичайно корисні для людського організму і їх уживати слід як найбільше. Особливо здорові помідори сирі, приготовані як салатка чи й так просто облиті й посолені.

Помідорову розсаду виплекану в інспекті чи й у звичайному сільському розсаднику вже готову (з інспекту по третьому пікованні т. зв. пересадженні) висаджуємо до ґрунту десь по 15—16 травня, то зн. тоді, коли вже нема небезпеки приморозків, бо це вражлива на морози рослина. Розсаду купуємо таку, щоб корінці були ще свіжі і не присохли. Коли рослина закоріниться, вбиваємо коло неї палик і привязуємо рослину ликом. Можна це зробити й одразу при висадженню до ґрунту. Помідори люблять добре погноєний ґрунт, найкраще компостом, або добре перегнилим обірником. Помідори на неперегнилім гною занадто буйні і дають мало плодів. Садити рослини треба у рядах на 60—80 цм. а то й на метр. Рослина від рослини має бути віддалена на 60 цм. По висадженню розсаду підливаємо і взагалі помідори необхідно підливати що 3—4 дні. Щоб овочі були рясні і великі обтинаємо у дозріваючої рослини всі бічні гони лишаючи тільки 1—2 гони.

Помідори дуже добре можна продати у місті, коли вони великі і добре дозріли. Міські господині заквашують, солять та в різний інший спосіб переховують помідори на зиму. З помідорів зелених добра конфітура, а зі зрілих помідорів з додатком яблук чи інших овочів добра мармеляда на хліб чи до печива. В свій час подамо і нашим сільським господиням різні способи консервовання помідорів.

Каляфіори. — У нас цю рослину по селах вважають за »панську«, а між тим зварена у звичайній солоній воді та полита ложкою масла з підсмаленими окрушинами це надзвичайно здорова страва для дітей і хворих.

Каляфіори висаджуємо з інспектів чи розсаднику на ґрунт десь в половині квітня. Ця рослина любить добре погноєний ґрунт, найліпше компостом перемішаним з добре перегнилим гноєм. Не погноївши грядку при висаджуванні на грядку каляфіору до ямки додаємо компосту. Розсаду садимо в рядках широко одна рослина від другої десь на 50 цм. Розсади не засаджуємо до ґрунту глибоко, а так як росла в інспекті. Каляфіори люблять воду, а тому їх треба часто підливати. Коли вже творяться »рожі«, їх треба затінювати від сонця — найліпше лопуховим чи подібним широким листям.

Каляфіори дуже радо купують у місті як додаток до зуп чи на самостійну страву.

Салери. — Це бульвова рослина, подібна до петрушки, тільки бульви коротші і круглі. Салери додають майже до всіх закришок на зупи, а в місті додають її до різних зимових салаток — ось чому салери добре продаються в місті.

Розсаду салери висаджуємо на грядки в квітні. Землі для них треба в другім році по погноєнню. Вони люблять пухку землю, а тому треба їх у літі пропопювати та просапувати. Садити треба рядами віддаленими на 30—35 цм., а кожна рослинка на 15 цм. одна від другої Коли хочемо мати гарні, гладкі бульви салери то в серпні обтинаємо обережно сапою бічні корінці, салери підгортаємо та обсипаємо землею.

Ось так господині! Трохи поміркувати, розрахувати різні можливости продажу, доложити трохи праці, а матимемо добрі висліди у нашому городі, як для власного вжитку так і для здобуття зайвого гроша на ті наші найконечніші потреби. Навіть невеликий городець при таких умовинах дасть нам добрі висліди.

Р. Самота.

Загальні Збори „Сільського Господаря" в Ярославі

Дня 19. березня ц. р. відбулися річні Загальні Збори філії »Сільського Господаря« в Ярославі, що своєю гарною зорганізованістю і своїм ходом нарад і резолюціями залишили між присутніми дуже додатне враження. Збори відкрив довголітній голова філії о. крил. Хотинецький коротко промовою та передав провід Зборів господарському керманичеві інж. Хроновятові з Кракова. Цей зверги привітав гостей і всіх присутніх в імени проф. д-ра В. Кубійовича та зясував коротко нові завдання »Сільського Господаря« у звязку з новими умовинами життя. Перед початком нарад відчитано привіти від дир. »Сільського Господаря« інж. д-ра Е. Храпливого та від дир. М. С. інж. А. Палія. З черги виголосили змістові привіти сен. О. Кисілевська та дир. Мудрик і голова місцевого комітету Глібовицький. По короткому звіті Виділу про минулорічну діяльність змінено статут у тому напрямі, що пристосовано його до широкої діяльности, поширено терен праці з повіту на всі землі в Ґенерал-Ґубернаторстві, замешкалі українцями. Побільшено також число членів Ради на 9 членів та 3 заступників і окремо вибираного голову. Зрештою статут залишено майже незміненим. Орґанізаційна схема залишилася майже незмінена. Кожний селянин чи селянка від 18 р. життя можуть стати членами т-ва »С. Г.« Члени одної місцевости гуртуються в місцеві кружки, які являються одинокою підбудовою т-ва, цебто член кружка є тим самим і членом головного т-ва. Для орґанізування та поглиблення праці в поодиноких кружках району головне т-во в Ярославі призначує одного чи більше аґрономів, які в свою чергу до помочі матимуть техніків чи передовиків вже в самих кружках. Покищо буде 3-ох районових аґрономів, а саме в Сяноці, Ярославі і Холмі, які в своїх районах мають повести свою плянову працю так, щоб вже при весняній праці могли бути помічними українським селянам. Цього зрештою й вимагають Хліборобські Палати у Кракові і в Люблині, що своїми українськими афішами по наших селах взивають наше хліборобство до інтензивної праці при весняних роботах.

Головою т-ва вибрано одноголосно і через аклямацію голову »С. Г.« Мирона Луцького, який тепер працює в Люблині. До Ради ввійшли крім місцевих чільних прихильників »С. Г.« аґрономи та хлібороби з поодиноких районів та представник Кракова для звязку з центральними господарськими колами. Жива дискусія розвинулась над предложеним буджетом. Більшість дискутантів оцінювала його як надто скромний і домагалася, щоб новообрана Рада т-ва та дирекція подбала про можливости поширити прибутки т-ва. В год. 16-ій закінчено відспіванням національного гимну ці ділові 6-годинні збори.

Як довідуємося, Рада т-ва покликала до Дирекції т-ва інж. д-ра Евгена Храпливого та інж. аґрон. Каплистого. Треба сподіватись, що нова випробувана вже в хліборобській праці Дирекція поведе успішно справи т-ва. Одночасно слово за нашими хліборобами, які напевно живо відгукнуться та масово стануть членами свого т-ва.

Сільсько-господарська школа в Ярославі

Заходом кружка »Рідної Школи« відкрито 1. квітня ц. р. у Ярославі 6-місячний курс сільського господарства. Метою Курсів дати нашим селянським дітям фахову, теоретичну й практичну освіту, щоб таким робом піднести рівень господарювання на селі. Слід відмітити, що курси перетворяться згодом у державну рільничу школу. — Програма навчання на курсах дуже багата, як ґрунтознавство, погної, управа збіжжа, городовини, насіння, орґанізація і ведення господарки, вишкіл сільсько-господарської молоді та багато інших цікавих предметів з цілостевої господарської ділянки.

Курсанти відбуватимуть практику в робітнях на господарствах та в українських крамницях. На курс приймається хлопців і дівчат у віці від 14—19 літ життя, які покінчили 6 кл. народньої школи.

По закінченні науки молодь вернеться до своїх сіл, щоб з повним знанням віддатися самостійному веденні господарки і щоб стати зразковими господарами на селі.

Треба справді радіти, що Ярослав зорґанізував такий дуже потрібний курс, що стане завязком української хліборобської господарської школи. Побажане, щоб і інші наші міста пішли слідом Ярослава та орґанізували в себе різні фахові курси для української молоді.

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР.

5. Пятниця — Преп. Нікона.
6. Субота — Захарія, Якова.
7. Неділя — 4. п. Благ. П. Б.
8. Понеділок — Соб. Арх. Гавр.

— **УКРАЇНЦІ** бувші ученики різних типів ліцеїв, які бажали б покінчити середню школу та здавати іспит зрілости, подадуть негайно на адресу проф. д-ра І. Зілинського Кракiв, Ґрінешрассе 26, V, ось які дані: 1) Імя, прізвище, місце й дату уродження, 2) Коли, де й в якому ліцеї вчилися? 3) Теперішню свою адресу.

— **УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ** в берлінському радіо. Дня 3 п. м. в год. 10,45 передає коротко-хвилева радіовисильня Берліна українські пісні у виконанні пані Іванни Синенької-Іваницької.

— **УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСЬКЕ ТОВАРИСТВО »ЗАРЕВО« В БЕРЛІНІ** подає до відома, що його адреса слідуюча: Берлін, Шарльоттенбурґ 7. Постшліссфах 243. Проситься усіх заінтересованих звертатися до Т-ва лише на повищу адресу.

— **ЗМІНА ЧАСУ ПРАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.** З днем 1. квітня ц. р. пересунули в год. 2-ій в ночі вказівки всіх годинників у Німеччині на 1 годину наперед, себто на годину 3-тю. Тому то нормальна денна праця почалась одну годину раньше і швидше скінчиться. Такий час триватиме аж до 31. жовтня. Тоді то вказівки годинників пересунуть знову одну годину взад.

— **ЛІКВІДАЦІЯ ГРІЗНОЇ БАНДИТСЬКОЇ ВАТАГИ ПІД ВАРШАВОЮ.** Перед кількома днями озброєна ватага грабіжників напала на дім Гасси в Сальомеї під Варшавою. Одначе селяни з сокирами, вилами і колами прогнали бандитів. Один селянин згинув, 5-тьох бандити ранили і втекли. У дальшій погоні взяла участь поліція й арештувала одного раненого бандита. Опісля арештувала в багатьох криївках інших членів банди, що складалася з кількадесять осіб.

— **МАНДРУЮТЬ ГОРИ І ПОЛЯ.** В місцевості Ціруеля та в найближчих її околицях в еспанській провінції Бадахоз відбуваються вже від довшого часу цікаві зміни поверхні землі, що повторюються безнастанно у великих розмірах. По незвичайно сильних зливах в місяці лютому почали зникати, зпочатку поволеньки, опісляж щораз скоріше, довколишні горби, а на рівнинних до цього часу місцях, почали повставати горбки. Багато дерев є повириваних з корінням, поля змінили зовсім своє обличчя. В землі потворилися велитенські розмірами глибокі яри та малі озера.

— **СМЕРТЬ ПЕРЕМОЖЦЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО МАРАТОНСЬКОГО БІГУ.** В Атенах помер переможець першого олімпійського маратонського бігу Спірідон Люїс у 75. р. життя. Він перебіг 10. квітня 1896 р. віддаль 40 км у часі 2-ох год. 58 мін. і 50 сек. та став осьтак правдивим героєм Греції. Походив з малого села Амарусі під Атенами. 1936 р. приїхав на олімпійські ігрища до Берліна, де звернув на себе увагу змагунів цілого світа.

— **ВЕЛИКІ ПОЖЕЖІ.** Недалеко Ліону у Франції повстала пожежа у велитенських маґазинах збіжжа і спопелила маґазини до тла з великими запасами збіжжя, вартости 15 міліонів франків. — Протипожежна сторожа врятувала з великим трудом сусідні маґазини з запасами на 14 міл. франків. Велитенська пожежа, що вибухла минулої середи в місті-копальні золота Паракале на Філіпінських островах — спопелила половину міста. 5 тисяч осіб залишилось без даху над головою. Шкоди сягають 5 міліонів долярів.

За поглиблення українського культурного життя

Дня 24. березня ц. р. відбулися у Кракові збори секції мистців і письменників »Зарева« при т-ві »Просвіта« у Кракові при участи представників громадянства. Заступник голови »Зарева« арт.-маляр В. Дядинюк зясував у своїй промові необхідність поглиблення праці в культурно-мистецькій ділянці українського, зорґанізованого життя, підкреслюючи одночасно, що винищений польським терором український терен відчуває великий голод культурно - мистецьких видань. На це необхідні матеріяльні засоби. »Зарево« переводить збірку у трьох формах: 1) підписний лист; 2) кольорові мистецькі грамоти з іменуванням добродіями т-ва і 3) золоті мистецькі грамоти з іменнуванням добродіями - меценатами і записами до »Золотої Книги« »Зарева«. На підписаний лист складається добровільні датки, на кольорові грамоти датки від 25 зол., на золоті від 100 зол. Українське громадянство стихійно відгукнулося на заклики і негайно багато громадян деклярували та вплатили свою допомогу. Багато громадян іменовано добродіями-меценатами і видано золоті грамоти та вписано до »Золотої Книги«.

Посмертна згадка.

Д-р Осип Назарук

уроджений 31. серпня 1883 р. в Бучачі, помер 31. березня 1940 р. у Кракові. З покійним зійшов у могилу один з найцікавіших наших українських діячів і одночасно одна з наймаркантніших постатей нашого національного життя за останніх 30 років. Уже перед великою війною мав покійний за собою поважний капітал громадянської й публіцистичної праці. Ще як студент університету проявляв велику діяльність та незвичайну інтелектуальну рухливість. Працював у студентських орґанізаціях, публікував живі статті в студентських орґанах, був активним членом радикальної партії та співробітником »Громадського Голосу«, що був орґаном тієї партії. Вже тоді був дуже рухливим, підприємчивим і талановитим популяризатором. Популяризаторська Його діяльність проявлялася в численних масово поширюваних брошурах і носила на собі печать необмеженого вільнодумства та радикалізму тодішнього галицького авторамenту.

Перед великою війною 1914 р. був Він членом редакції тодішнього найбільшого нашого щоденника »Діло«. Від 1912 р. був у Відні. З вибухом великої війни вступив до Українських Січових Стрільців, де дійшов до ступня хорунжого і працював переважно у пресовій кватирі УСС. Лишив по собі прегарну публікацію з того часу »Слідами УСС«. Коли ж у 1917 р. львівська »Просвіта« розписала конкурс на історичну повість, пок. Назарук попробував свого пера і на тій ділянці та написав свого »Ярослава Осмомисла«, за що дістав від »Просвіти« літературну премію ім. гр. Михайла Тишкевича (фундовану ним ще перед 1914 р.).

Наш національно - державний зрив застав покійного у Львові, де Він дістав від Національної Ради місію (разом з інж. Володимиром Шухевичом) старатися про збройну допомогу від тодішнього гетьманського уряду в Києві для Української Галицької Армії і зокрема для оборони Львова. Поїхавши туди та виконавши свою місію, не вернувся до Галичини, але залишився в Україні, де відіграв визначну ролю при поваленні гетьманського уряду. Опісля вступив до уряду Української Народньої Республики за часів Директорії в характері міністра преси й пропаґанди.

По переході Галицької Армії за Збруч д-р Осип Назарук відійшов від уряду УНР і перейшов до уряду ЗОНРУ. през. Петрушевича. В Камянці Подільському редаґував орґан УГА »Стрілець«, в якому вів боротьбу з попередніми своїми товаришами праці з УНР.

По трагічних переходах в Камянці Подільському нашої армії й нашого уряду виїхав в половині листопада 1919 р., разом з д-ром Евгеном Петрушевичем, до Відня, де був одним з найвірніших його співробітників і де редаґував деякий час орган през. Петрушевича »Український Прапор«. У часі мирових переговорів між Польщею і СССР в осені 1920 р. виїздив до Риґи з д-ром Костем Левицьким для евентуальної участи в них, а принайменше для інформування українських членів делеґатів від харківського уряду в західньо-українських справах. Це як і побут на Великій Україні описав Він докладно в публікаціях »Рік на Великій Україні« і »Рижський мир«.

З Відня виїхав у 1921 р. до Канади й до Злучених Держав для організації збірок на працю уряду ЗОУНР. В Америці пережив несподівану політичну еволюцію, бо по розі зірвав з урядом през. Петрушевича і перейшов на політичні позиції гетьманського руху, заініціонованого й зорґанізованого на еміґрації в Европі пок. Вячеславом Липинським. На американській землі виявив як український монархістичний неофіт велику орґанізаційну та публіцистичну діяльність. Там редаґував орган гетьманських »Січей« »Січ« та орґанізував ті »Січи«. Крім того перейшов тоді ще одну еволюцію, а саме: зірвав з цілим своїм вільнодумством, що межувало подекуди в релігійних справах з атеїзмом та став переконаним католиком і навіть редактором католицького орґану епископа Богачевського »Америка«.

У 1926 р. вернувся до Львова, де пірнув цілковито в справи орґанізації католицького руху під протектором станиславівського епископа Григорія Хомишина і перейняв щойно заснований перед Його приїздом католицький орґан »Нову Зорю«, яку редаґував аж до вересня 1939 р.

Так виглядає в найкоротших нарисах життепис пок. д-ра Осипа Назарука. Одначе сухо наведені дати з Його життя хоч і ілюструють Його працю, а навіть подекуди духову й політичну еволюцію, то всеж не схоплюють істоти пок. Назарука. Д-р О. Назарук був у нас не тільки одним з найоригінальніших і найплодовитших публіцистів, але й одним з найбільших українських інтелектуалістів. По професії Він мав бути адвокатом, але фактично ніколи ним не був, бо всеціло віддавався журналістиці. Високо цінив мемуаристику, написав навіть »підручник« на тему »як писати мемуари?« Лишив по собі багато мемуарів і ще більше всякого матеріялу для мемуарів.

І в громадянському житті і в публіцистиці та в мемуарах виявляв Він великий темперамент. У публіцистиці цей темперамент »уносив« Його особливо в полемічних статтях нераз за далеко, через що й полеміка тратила подекуди на вартости і на рівні. Одначе це не зменшує Його вартости та значіння в історії української публіцистики та еволюції української політичної думки взагалі.

Незвичайному темпераментові інтелекту покійного треба приписати і те, що Він не вагався підійматись такого важкого завдання як писання історичних повістей. Лишив по собі крім премійованого »Ярослава Осмомисла« ще й »Роксоляну«. Оба ці твори замітні тим, що в них переважає не сила поетичної творчости, не уява й полет, але саме інтелект. Ці повісти роблять враження не творів, але муравлиної, впертої, силою волі собі накиненої історично-белетристичної праці.

Ясно, що не час і не місце тут входити в ширшу аналізу самої істоти та характеру праці й духової спадщини пок. Назарука. Нехай земля буде Йому пером. В. Й. П.

*

Панахида за спокій душі бл. п. д-ра Осипа Назарука відправиться в українській православній св. Успенській церкві у Кракові, Повісля 5, в четвер 4. квітня ц. р. в 12-ій год. в полудне.

Ukrainika

— В німецькому науковому журналі »Ост-Европа-Маркт« за січень-лютий 1940 ч. 1/2, орґані Господарського Інституту для східніх держав у Кеніґсберґу появилася інформативна стаття п. н. »Земні багацтва Західньої України«, пера відомого нашого історика О. Думина з Кеніґсберґу. До статті додана карта з розміщенням земних багацтв, як нафти, соли, фосфоритів, бурого вугілля і т. д.

З Ґенерал-Ґубернаторства

— КУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ҐЕН. ҐУБЕРНАТОРСТВІ. У Вістнику розпорядків з 20. березня п. р. оголошено розпорядок про культурну діяльність у Ґен. Ґубернаторстві. Згідно зі згаданим розпорядком підлягає наглядові виділу народньої освіти і пропаґанди при уряді Ґенерального Ґубернатора кожний, хто займається публично в ділянках: музики, пластичного мистецтва, театру, фільми, письменства, преси і фотоґрафії. Діяльністю — згідно зі згаданим розпорядком — є кожне співділання при продукції, репродукції, духовій і технічній перерібці, поширюванні, вдержуванні, продажі та посередництві у згаданих ділянках культурної діяльности. Виконання діяльности можна заборонити або узалежнити від дозволу. Влада може дати дозвіл накладаючи одночасно сповнити доручення. За нарушення постанов загрожує кара вязниці і гривни до необмеженої висоти.

— НОВИЙ ДОГОВІР МІЖ СССР. І НІМЕЧЧИНОЮ ПРО ПЕРЕНАСЕЛЕННЯ. Німецька амбасада в Москві підписала новий договір з совітським комісаріятом закордонних справ. По думці цього договору 60.000 збіґців, які мешкали перед війною постійно в межах теперішнього німецького простору інтересів зможуть вернутися до Ґен. Ґубернаторства. Німецький уряд згодився, щоб збіґці замешкалі перед війною в теперішних совітських кордонах вернулися туди назад. На основі цього порозуміння створено у Кракові німецьку комісію контролі і переїзду. Її предсідником призначив Ґенеральний Ґубернатор мін. д-р Франк ґубернатора краківської области д-ра О. Вехтера. Згадана комісія зійшлася вже у Кракові на спільне засідання зі совітською комісією контролі і переїзду під проводом Єґнарова. Особи, які перебувають у Ґенерал-Ґубернаторстві і мають право виїхати до СССР., можуть зголошувати подання до совітської комісії за дозволом на виїзд.

— РЕОРҐАНІЗАЦІЯ ГОСПОДАРЮВАННЯ МЕТАЛЯМИ. Для корисної і ощадної господарки металями та їх виробами створено в Ґен. Ґубернаторстві уряд господарки металями. Керманич того уряду видав недавно розпорядок про оборот металями. Згідно з його постановами всі підприємства, що мають в посіданні такі металі як: алюміній, антимон, олово, камюм, хром, кальцюм, кобальт, мідь, маґнезій, манґан, нікель, люхіден, ртуть, титан, ванадій, вольфрам, цинк, цину та їх стопи — повинні вести виказ тих металів і всі запаси зголосити найдалі до 30. квітня ц. р. до уряду господарки металями в Ґен. Ґубернаторстві. Від 15. квітня заборонений довіз металів з Німеччини і перероблювання металів без попереднього письменного дозволу від уряду господарки металями. Таксамо на оборот металями треба мати спеціяльний дозвіл від цього уряду.

— УРЯД ГОСПОДАРКИ ШКІРОЮ. У Вістнику розпорядків Ґенерального Ґубернатора з 28. березня появився м. ін. другий розпорядок про поштові оплати, про які ми вже писали, далі розпорядок про створення уряду господарки шкірами та футрами в Ґен. Ґубернаторстві та розпорядок про видавництва.

Згідно зі згаданим розпорядком уряд господарки шкірами і футрами створює в кожній окрузі довірену фірму до скупу всіх шкір і футер та таку саму фірму до гуртового розділу вироблених шкір. Згаданий уряд може кожночасно домагатися інформацій про господарські взаємини, зокрема про ціни і запаси, про продукцію та можливости продукції підприємств. Далі згаданий уряд господарки або уповажнені ним особи можуть переглядати торговельну кореспонденцію, і торговельні книги та оглядати і досліджувати уладження і поліпшення підприємств. За нарушення постанов розпорядку, неправдиві або неповні інформації загрожує кара вязниці і гривни до необмеженої висоти.

— ЗМІНА ЗАКОНУ ПРО ДОХОДОВИЙ І ҐРУНТОВИЙ ПОДАТОК. У Вістнику розпорядків Ґенерального Ґубернатора з 19. березня ц. р. оголошено виконний розпорядок про польський закон про доходовий податок. Розпорядок подає висоту податку від винагород за працю при місячних, тижневих і денних заробітках. Крім того появився розпорядок про зміну польського закону про ґрунтовий податок, що його підвищено на цей рік на 50%.

Листування Адміністрації

Вп. М. П. Рим. *Річна передплата »Кр. В.« в амер. валюті 3 доляри. Книжки можна замовити на р-к, який пропонуєте.*

Український Комітет Варшава. *»Кр. Вісти« і »Малі Друзі« висилаємо. »Наступ« і »Пробоєм« виходять у Празі.*

Вп. Струк Іван, Кс. *Надіслані зол. 1,50 вписали на передплату »Кр. Вістей«. Альманах вичерпаний.*

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

КОРМЕЛЕЦЬКІ ЗІНА І СТЕПАН відізвіться. — Хто знавби де находяться. Прошу подати адресу Краків, Ожешкової 7, друкарня. — Ніна і Гриць.

ХТО ЗНАЄ АДРЕСУ проф. Стефана Когута зволить ласкаво подати Тиміш Ярошик, Краків, Лібровщизна 4, II. п. 8.

Степан Клепач пошукує брата Костя. Переворськ, цукроварня. 1—1

Друзі зі Стрільбич пов. Самбір, негайно напишіть на мою адресу листа. Пацак Василь, Стреґлян (Шлєзієн) Молькерай н. Баґнгоф. 1—1

Хто знає про Рудиша Антона був. ґімн. проф. у Вомбжезні, Поморе, повідомить: Олексу Рудиша, Грубешів, Пілсудського 18. 1—1

Мої знакомі друзі з Коропця пов. Бучач і з околиць, прошу повідомити: Галущак Дм. Воґнляґер 23, шт. 50. Ватенштедт II (Бравншвайґ). 1—1

Степанюк Гриць, та інші Волиняки з Острога й околиць — прошу подати свої адреси: Червінський Укр. Комітет, Краків, Яблоновських 10/12. 1-1

Уневажнюю леґітимацію видану Українським Комітетом на прізвище Василь Колодій. 1-1

Хто знавби щонебудь про долю мого брата суддю Мирона Яросевича зі Стрия, прохаю повідомити мене на адресу: Іванна Калинич, Тарнавка п. Монастерж. 1—1

Хто знавби Михайла Ількова з Жовкви прошу подати адресу: Ксеня Бокало, Краків, Ожешкової 7. I. п. 1—2

В котрім з українських міст на захід від Сяну міґби український фахівець обняти фотоґр. заведення з урядженням (бодай частинно). Інформації подавати на адресу: »Крак. Вісти« для »Фото«. 1-2

Лікар Леонід Хруцький відкрив свою канцелярію в Томашові Люб. вул. Замойська 3. Приймає щодня: від 9—1 і від 15—18. 1—2

Інж. Роман Паламарчук отворив мірниче бюро в Ярославі, вул. Дієтціюса 15, I. п. і веде також справи колишніх мірничих. 1—2

— ЖІНОЧА СЕКЦІЯ при чит. »Просвіти« у Кракові повідомляє, що відкриття курсів садівничок відбудеться в понеділок 8. квітня в год. 19-ій в домівці »Просвіти« Ринок 12/II. п.

У звязку з оголошенням у ч. 19 »Краківських Вістей« вплинуло до Українського Комітету дуже багато зголошень людей, які хочуть працювати і тому то не маємо змоги всім зокрема відповідати. Отсим повідомляємо, що ми всіх кандидатів зареєстрували й їх подання будуть полагоджені в найближчому часі в міру потреб при узглядненні індивідуальних, освітніх та фахових кваліфікацій. Перший транспорт працівників вже відїхав в терен до праці; черговий транспорт відїде в короткому часі і тому всі зголошені кандидати повинні підождати терпеливо ще короткий час. 1-1

За Комітет — референт праці.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ.
продовжує свою чинність і приймає безперервно впис студентів та курсантів на такі школи і курси:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ — дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК — підготовляє до громадської та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АҐРОНОМІЇ — докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-аґрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ — дає фахові знання з ріжних галузів промисловости, що працює на с. г. сировині та для потреб сільського господарства.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА — систематично ознайомлюють про минуле і сучасне українського народу його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ — підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: німецької, анґлійської та французької. Спеціяльна метода для позаочного студіювання чужих мов.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництва, б) садівництва, в) консервації та переоблення садовини й городини, г) оброблення шкіри, ґ) миловарства та багато інших.

Жадайте проспекти з програмами та умовами студій. Висилаються безплатно. На відповідь присилайте поштову марку (значок). Можна замовляти також самі підручники. Цінник висилається безплатно. Прохання і замовлення надсилати на адресу: Ukrainisches Technisch-Wirtschaftliches Institut, Podiebrad. Protektorat Böhmen und Mähren.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 отиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter L. Chomiak Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau. Karmeliterstrasse 34. II, Fernsprecher 230-39 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa". Kommissarische Verwaltung. Krakau. Orzeszkowagasse 7. Fernsprecher 102-79